

3 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [woonplaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

[naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Fraters van CMM (Fraters van Tilburg).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 17 november 2011. Op 20 december 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Algemene Overste.

Op 11 april 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is met zijn echtgenote verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. T.W.H.M. Weller.

Namens de Congregatie is verschenen [naam], Algemene Overste.

2. De klacht

2.1. Klager zat in de periode 1952 – 1956 op het [instelling] in [plaats].

De slaapzaal van [instelling] bestond uit een grote ruimte met een aantal compartimenten afgesloten met een gordijn. In de avond en nacht waren er surveillanceanten op de slaapzaal die rondliepen om te controleren of je netjes in bed lag. In ieder geval met de handen boven de dekens.

Eén van de surveillanceanten, aangeklaagde, deed dit anders en schoot zelf steevast met zijn handen onder de dekens en raakte daarbij quasi nonchalant het geslachtsdeel van klager aan.

Aanvankelijk heeft klager hier helemaal geen acht op geslagen doch gezien de frequentie waarmee dit gebeurde bracht dit bij klager een erectie tweeweg en gandeweg een spontane ejaculatie. In geval van een ejaculatie ving aangeklaagde dit op met zijn hand of zakdoek en nam die dan mee.

Als klager ziek was, werd hij in die periode zelfs meerdere keren per dag door aangeklaagde bezocht en ging aangeklaagde met zijn handen onder de dekens naar het geslachtsdeel van klager.

Het misbruik heeft plaatsgevonden gedurende een periode van twee jaar en meerdere malen per week.

2.2.

Klager heeft een dubbel gevoel aan het misbruik overgehouden, omdat hij enerzijds het niet onprettig vond als aangeklaagde naar hem toekwam en hem betastte, terwijl hij anderzijds gandeweg heeft besef dat aangeklaagde iets heel ergs bij hem deed. Hierdoor is seksualiteit voor klager altijd een beladen onderwerp gebleven, omdat hij zich ook schaamde voor het feit dat hij ergens ook een plezierig gevoel erbij kreeg. Alles moest verzwegen worden en gandeweg heeft klager het hele probleem van het seksueel misbruik verdrongen voor zichzelf.

In 1966 is klager voor het eerst getrouwd. De relatie liep echter niet omdat er geen goed contact was tussen de partners, ondanks diverse relatietherapieën en psychiatrische hulp. In 1974 is uiteindelijk een scheiding gevolgd. In die periode durfde klager niet te praten over wat hem daadwerkelijk dwars zat, voor zover hij zichzelf dit alles al helemaal realiseerde.

Enkele jaren later heeft klager opnieuw een relatie gekregen. Die is in 1986 verbroken. Ook in die periode bleef klager gesloten en teruggetrokken en durfde hij niet te praten over wat hem daadwerkelijk dwars zat.

In de periode 1986 – 1992 heeft klager een derde relatie gehad. In die periode heeft klager een begin gemaakt om te praten over het misbruik op [instelling] te [plaats]. Desondanks bleef klager gebukt gaan onder onzekerheid, verlegenheid en verlatingsangst die een negatieve invloed hadden op de relatie. Ook deze relatie is uiteindelijk in 1992 verbroken.

In 1992 heeft klager opnieuw een relatie gekregen met wie hij tot heden is getrouwd, nog steeds samenwoont en met wie hij twee kinderen heeft gekregen. Ook in het begin van deze relatie stond de beladenheid van seksualiteit ten gevolge van het seksueel misbruik klager en zijn partner in de weg. Nog steeds had klager er zeer veel moeite mee om over het misbruik en over zichzelf te praten. Dankzij het geduld van zijn partner is dit steeds minder een probleem geworden. Vanwege het vertrouwen dat hij van zijn partner kreeg, is zijn eigen waarde gegroeid en hebben zij samen het geluk gevonden en is bij klager gandeweg de gedachte ontstaan: “Ik laat mij door de fraters niet meer dwarshomen in mijn leven”. Dat neemt niet weg dat de huidige publiciteit over misbruik in de RKK nog steeds een grote invloed heeft op klager. Het praten en uitleg geven over het misbruik voor de opstelling van deze klacht kost klager weer veel moeite, omdat hij steeds opnieuw met de pijn wordt geconfronteerd en terugkijkend op zijn leven ziet dat zijn teruggetrokkenheid, geslotenheid en angst voor seksualiteit, zo’n negatieve invloed op zijn en andermans leven heeft gehad.

2.3.

Klager wil met het indienen van de klacht oprechte erkenning en vermindering van leed dat hem is aangedaan en een financiële vergoeding. Daarnaast vraagt klager de Klachtencommissie om maatregelen ter voorkoming van misbruik in het advies te betrekken.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

[haarn], Algemene Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde en de feiten die klager in zijn klaagschrift heeft beschreven.

Over het gepleegde misbruik jegens klager is in de archieven geen concrete informatie te vinden. In het persoonlijk dossier van aangeklaagde zijn geen gegevens te vinden die zouden kunnen wijzen op seksueel misbruik.

De Algemene Overste kan geen uitspraak doen over het waarheidsgehalte van de concrete klacht en de precieze feiten. Daarmee wil de Algemene Overste echter niet zeggen dat hij geen geloof hecht aan wat klager heeft ervaren.

Mocht aangenomen moeten worden dat het misbruik heeft plaatsgevonden dan had dit nooit mogen gebeuren. Aangeklaagde heeft in dat geval niet alleen misbruik gemaakt van zijn machtspositie, maar ook van de kwetsbaarheid van klager. De Congregatie wil dan ook de pijn die klager heeft ervaren als gevolg van dit misbruik erkennen en oprechte verontschuldigen aanbieden voor hetgeen aangeklaagde destijds klager heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1 Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3 Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.4 De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter onvoldoende feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen.

4.5. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Algemene Overste van de Congregatie Fraters CMM (Fraters van Tilburg) de klacht ongegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 3 mei 2012 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem, leden, bijgestaan door M.H.J. Mateman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 aan de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.